

מסמך 15 הנקודות עם חמאס

הזדמנות היסטורית לשינוי אמיתי בעזה

מחמד דראע'מה¹

ספטמבר 2026

ההסכם בין מועצת השלום לחמאס (יולי 2026) הושג בסיוע צמוד של מצרים ומוחמד דחלאן, שהצליח לשכנע את הנהגת הארגון כי כל עוד חמאס מסרב להתפרק מנשקו, העולם לא יפעיל לחץ על ישראל לסיים את כיבוש הרצועה.

ההסכם אמנם אינו עונה על דרישותיה המקסימליסטיות של ממשלת ישראל, אולם הוא מהווה הזדמנות לשינוי אמיתי בעזה ולאפשרות שחמאס יוותר על שליטה פוליטית ברצועה, על נשקו ועל כוחותיו הצבאיים. במסגרת זו, תחת הנחייתה של מועצת השלום, תוכל ממשלת הטכנוקרטים הפלסטינית (הוועדה הלאומית לניהול רצועת עזה) למסור את הנשק של חמאס להשמדה ולשלוט על משאבי האנוש במערכת המוסדית העזתית.

המעבר של החמאס לפעילות פוליטית בלבד תלוי לא רק בחמאס אלא גם בעמדותיהם והתנהלותם של שני שחקנים מרכזיים – ישראל והממשל האמריקאי. הסכמתם של אלה להפיכתו של חמאס לגוף פוליטי במהותו תסלול את הדרך להפיכתו למפלגה פוליטית. לעומת זאת, שלילה של חמאס כגוף פוליטי תוביל לשימור כוחו הנוכחי ולדבקתו במאבק אלים.

רקע

לאחר שמונה חודשי משא ומתן, בליווי גורמים רבים בבירת מצרים, קהיר, וכן בטורקיה ובקטאר, חמאס הסכים ל"מפת הדרכים" שהציג ניקולאי מלדנוב, המייצג את מועצת השלום. מפת הדרכים, שנחתמה ב-31 ביולי, 2026, כוללת 15 נקודות, בהן התחייבות למסור נשק כבד לממשלת הטכנוקרטים - הוועדה הלאומית לניהול עזה (NCAG) – National Committee for the Administration of Gaza.

הסכמת התנועה למסור את נשקה לממשלה ניתנה לאחר תיקון שני סעיפים שנויים במחלוקת – הסעיפים 5 ו-8 - הנוגעים ל**נשק ולזכויות עובדים**. התיקונים סייעו לחמאס להציג את ההסכם כעסקה במחיר סביר תמורת **נסיגה ישראלית** מרצועת עזה, תחילת שיקום, והקלת הסבל הקשה של תושבי עזה במשך כשלוש שנים.

¹ **מחמד דראע'מה** הוא עיתונאי ופרשן פלסטיני מרמאללה. הוא מסקר את הפוליטיקה הפלסטינית בגדה המערבית וברצועת עזה למעלה מ-30 שנה, שבמהלכן פיתח רשת ענפה של קשרים וידע נרחב אודות הכוחות הפועלים בפוליטיקה הפלסטינית.

יישומה של ההחלטה שקיבל חמאס בפגישת המו"מ האחרונה שהתקיימה בקהיר, אותה תיאר נשיא ארה"ב דונלד טראמפ כ"היסטורית", טומנת בחובה הבטחה **לשינוי אמיתי ברצועת עזה**, למעבר ממצב של חורבן למסלול של התאוששות, שיקום ויציבות ארוכת טווח.

תמצית ההסכם

ההסכם מבוסס על נוסחה שלפיה חמאס יתפרק מנשקו ורצועת עזה תפוזר בתמורה לנסיגת הכוחות הצבאיים של ישראל משטח עזה. על פי נוסחה זו, ממשלת הטכנוקרטים, שאותה הרכיבה מועצת השלום, תיקח על עצמה את הניהול האזרחי והביטחוני של רצועת עזה כשלטון חלופי זמני.

ההסכם קובע כי "נשק כבד" יועבר לשליטה בלעדית של ממשלת הטכנוקרטים. שלא לציטוט, גורמים בחמאס ובמועצת השלום מודים כי הביטוי "העברת נשק לשליטת הוועדה" פירושו **הסרה מוחלטת של הנשק מרצועת עזה** בסופו של יום. בפגישת המו"מ האחרונה, בה השתתף איש העסקים הישראלי-אמריקאי לירן טנקמן, הסכימו שני הצדדים על פרטי תהליך פירוק הנשק ההדרגתי במקביל לנסיגת ישראל במשך תקופה שתארך עד 208 ימים.

הנשק שאותו ימסרו חמאס ופלגים חמושים נוספים - כולל הג'יהאד האסלאמי הפלסטיני, החזית העממית לשחרור פלסטין (PFLP), ועדות ההתנגדות העממית ואחרים - כולל טילים, משגרים, סדנאות ייצור נשק, מנהרות ומחסני נשק.

העברת הנשק מהפלגים הללו לממשלת הטכנוקרטים תתבצע במקביל לנסיגת ישראל ולכניסת כוחות המשטרה המקומית לשטח תחת ניהול הממשלה.

אחד המשתתפים בסבב הסופי של המשא ומתן הסביר כיצד יתבצע התהליך, לדוגמה במחנה א-שאטי: הצבא הישראלי ייסוג ממחנה הפליטים, ולאחר מכן חמאס ושאר הפלגים ימסרו את המנהרות, הסדנאות, הטילים והציוד האחר לאנשי ממשלת הטכנוקרטים. צוות עצמאי שיורכב מנציגי כוח הייצוב הבינלאומי (ISF International Stabilization Force -) ומועצת השלום יגיע לשטח לבדוק את האזור, ולוודא שתהליך ההעברה כולל את כל כלי הנשק, החומרים והמתקנים שעליהם הוסכם. בסיום התהליך, יעברו כל הגורמים לאזור אחר, למשל בית חנון או מחנה הפליטים ג'בליה. במידה וצד אחד לא ימלא את התחייבויותיו, הצד השני יפסיק גם הוא ליישם את ההסכם. לפיכך, **אם חמאס והפלגים האחרים לא יספקו את כל הנשק לממשלת הטכנוקרטים באזור מסוים, ישראל תעצור את נסיגת כוחותיה ותחזיר אותם לאותו אזור.**

נשק אישי

ההסכם קובע כי חברי חמאס יורשו להחזיק נשק אישי להגנה עצמית – רק בבתיהם. הם לא יורשו לשאת אותו בשטחים ציבוריים. התנועה גם הסכימה לכך שהמשטרה החדשה תטפל בכל מקרה בו ינשא נשק במקום ציבורי המשטרה תחקור את נושא הנשק ותחרים את נשקו במידה והחוק מחייב זאת. מי שיחזיק בנשק אישי יידרש לציית לחוק הפלסטיני על ידי רישום הנשק וקבלת רישיון להחזקתו מהרשות החדשה ברצועת עזה.

השמדת הנשק

ממשלת הטכנוקרטים היא שתכריע איזה נשק יועבר לרשותה. ההבנות בדבר הנשק הושגו על ידי נציגי חמאס והמתווכים, לרבות האמריקאים, אם כי הן אינן כלולות בהסכם הכתוב. ההבנות מתמקדות ב"סילוק והשמדה" של הנשק, סדנאות הייצור, המחסנים, המנהרות, הטילים ומשגריהם.

לדברי גורמים בחמאס, בעקבות יישום ההסכם במלואו - מהעברת הנשק ועד לנסיגת הצבא הישראלי - ממשלת הטכנוקרטים תהיה מוסמכת להחליט מה ייעשה בנשק.

הממשלה גם כך תפעל תחת הנהגת מועצת השלום, שמינתה את החברים בה, הפקידה בידיהם את המשימה ומפקחת על עבודתם. המועצה גם משלמת את שכר חברי הממשלה ועובדיה ומספקת לה את התקציבים והכספים הדרושים לביצוע כל היבטי עבודתה. לכן, **מועצת השלום היא שתקבל את ההחלטה המכרעת על גורל הנשק.**

הסיבות לשינוי בעמדת חמאס

הסיבה האמיתית להסכמת חמאס למסור את נשקו היא אובדן כל תקווה שגורמים חיצוניים יוכלו לכפות על ישראל לסיים הכיבוש ברצועת עזה, לסיים בכך את המלחמה ולהקל את סבלם המתמשך של 2.3 מיליון תושביה.

הסכם הפסקת האש שהושג בין התנועה לישראל בשרם א-שייח', מצרים, באוקטובר 2025, לא הוביל לסיום אמיתי של המלחמה או לסיום הכיבוש הישראלי ברצועה. להפך, הצבא הישראלי המשיך לבצע תקיפות אוויריות וארטילריות, שהרגו למעלה מ-1,250 איש וגרמו לאלפי פצועים. מרבית הפעולות ה"ממוקדות" כוונו נגד מנהיגים, אנשי צוות וחברים בתנועה, אך פגעו לעתים גם בבני משפחותיהם. הכוחות הישראליים המשיכו גם להרחיב את שליטתם לאורך מה שמכונה "הקו הצהוב", ובכך הגדילו את השטח שבשליטתם מ-52% בעת חתימת הסכם שרם א-שייח' הראשון ל-70% מהשטח.

במקביל, שליטתו של חמאס הצטמצמה לכדי פחות מ-10% משטח הרצועה, והתרכז באזורים צפופי אוכלוסייה. שאר השטח, כ-20% מהרצועה, נחרב עד היסוד ואינו ראוי למגורים. אף שמרבית היכולות הצבאיות והשלטוניות של חמאס הושמדו במלחמה, התנועה הצליחה לארגן מחדש את שארית כוחותיה וליטול שליטה על השטח הקטן שנותר.

סמליות הנשק

לאחר שלוש שנות מלחמה הרסנית, לא נותר לחמאס נשק רב, כך שסירובו העיקש להתפרק מנשקו הוא יותר סמלי ממעשי.

את עמדת חמאס כפי שמבטאים אותה חברים בארגון ניתן לסכם כך: חמאס היא תנועת שחרור לאומית, ומשכך, היא נושאת באחריות היסטורית לדורות הבאים ואינה יכולה למסור את נשקה לאויב. עם זאת, היא הסכימה בסופו של דבר למסור את הנשק לגוף פלסטיני, ממשלת הטכנוקרטים, שמגנה עליו מההשלכות הפוליטיות של צעד כזה. חמאס לא ימסור את הנשק לישראל, למועצת השלום או לכוחות הבינלאומיים. אם הממשלה תשמיד את הנשק, זו תהיה החלטתה, לא החלטת חמאס. ההיסטוריה לא תדרוש דין וחשבון מהנהגת הארגון וחבריה, והדורות הבאים לא ישפטו אותם.

במונחים מעשיים, ישראל שולטת ב-70% מרצועת עזה, ורוב המנהרות, הסדנאות ומחסני הנשק נמצאים באזורים אלה. ישראל כבר השמידה רבים מהם, והמעט שנותר יועבר לממשלה לאחר נסיגת ישראל מהאזורים הללו.

הגבלות מחמירות על חימוש מחדש

ההסכם כולל גם התחייבות של חמאס להימנע מכל פעילות צבאית, לרבות חימוש, אימונים, ייצור ובניית מנהרות.

התנועה קיבלה מסר ברור מהצד האמריקאי, שהשתתף ישירות במשא ומתן: כל הפרה של ההסכם, למשל, קיום אימונים, הקמת סדנאות לייצור נשק או חפירת מנהרות – תוביל לקריסת ההסכם ולחידוש הפעילות הצבאית הישראלית ברצועת עזה.

העדר מרחב תמרון לחמאס

חמאס תלה את יהבו במשך זמן רב בגורמים חיצוניים שיעצרו את המלחמה ויכפו על ישראל לסגת מעזה. בשלב הראשון, הוא קיווה לעזרה מצד "ציר ההתנגדות" - חיזבאללה, איראן, החות'ים והמיליציות העיראקיות, בתקווה שאלה ייכנסו לסוריה בתקופת שלטון בשאר אל-אסד ומשם ינועו לרמת הגולן או ללבנון כדי להצטרף ללחימה.

בשלב מאוחרים יותר, חמאס קיווה שהציבור הישראלי יפעיל לחץ על הממשלה לסיים את המלחמה בתמורה לשחרור בני הערובה. בהמשך העריך חמאס שהשינוי יבוא מהפגנות עממיות שפרצו ברחבי העולם ובקפוסים אוניברסיטאיים, במיוחד בארצות הברית, בריטניה וצרפת. בשלב מאוחר יותר, הוא השליך את יהבו על נשיא ארה"ב דונלד טראמפ במחשבה שהוא יעדיף פתרונות והסכמים על פני מלחמות.

במשך חודשים רבים של משא ומתן, התנועה גם ניסתה לשכנע את הצד האמריקאי לקבל פשרה של הפסקת אש ארוכת טווח או ללא מועד פקיעה מחייב, במסגרתה תפסיק התנועה את כל פעילותה הצבאית – כולל אימונים, ייצור נשק, הברחות ובניית מנהרות – בתמורה לסיום המלחמה ולנסיגת ישראל. ישראל דחתה בתוקף את ההצעה הזו בתמיכת הממשל האמריקאי.

לאחר שחמאס התאכזב מכך שלא ניתן לקדם את האפשרויות האלה, הוא נאלץ להבין שנסיגה ישראלית ושיקום רצועת עזה לא ייתכנו ללא הסכמה על מנגנון למסירת נשקו.

התנאי הישראלי

חמאס דחה בתוקף את דרישת ישראל למסור את כל נשקו לפני נסיגת כוחותיה. גורמים בתנועה טענו כי קבלת תנאי זה כמוה כהתאבדות משום שישראל תפלוש לאזורים מאוכלסים ברגע שהנשק יוצא מהם ותעצור או תרצח את המנהיגים, הקדריים וחברי התנועה שנותרו שם.

לדברי פקיד בארגון: "תנאי זה מותיר בידינו אחת משתי אפשרויות: או להיהרג עם נשק ביד, או להיהרג אחרי מסירת הנשק. ברור שהאפשרות הראשונה טובה יותר לכל חברי התנועה."

התפקיד המצרי

הפתרון שהתקבל על ידי חמאס הגיע בסופו של דבר מהמתווכת המצרית, שעמלה במשך שלוש שנות המלחמה על חיפוש דרכים להפסקתה. המעורבות המתמשכת של מצרים נבעה משיקולים גיאופוליטיים. רצועת עזה שוכנת על גבול מצרים, והיציאה היחידה ממנה (חוץ מאשר לישראל) עוברת דרך העיר המצרית רפיח.

המלחמה עוררה במצרים חששות רציניים מפני עקירה או עזיבה המונית של תושבי עזה לשטחה והפיכתם לפליטים המחפשים כל דרך צבאית ופוליטית לשוב לארצם, עמדה לנגד עיניהם הדוגמה של פליטים פלסטיניים בירדן ובלבנון, וחוסר היציבות הפוליטית שליווה את נוכחותם בשתי המדינות.

מצרים הציגה לחמאס הצעות רבות להתמודדות עם סוגיית הנשק, החל מאחסון והסתרה ועד העברה וסידורים נוספים, ובסופו של דבר נמצאה הנוסחה שנראתה מקובלת: **להעביר את הנשק לשליטה בלעדית של ממשלת הטכנוקרטים הפלסטינית, וזו תשמיד אותם לאחר מכן.**

העובדים

לאחר שהושג הסכם בנושא הנשק, בהתאם לסעיף 8 של התוכנית, הושג גם הסכם בנוגע לזכויות העובדים בסעיף 5. במסגרת הסדר זה, ממשלת הטכנוקרטים מתחייבת להגן על הזכויות הכלכליות של עובדי ציבור שיעברו לעבוד בממשלה החדשה, וכן של אלה שיפוטרו מהשירות הציבורי בשל השתייכותם לחמאס.

ההסכם גם קובע כי הממשלה תיטול אחריות על החובות שצבר ממשל חמאס בעזה לספקי שירותים פרטיים, כולל חברות תרופות, חברות עבודות ציבוריות ואחרים. חובות אלו עומדים על 400 מיליון דולר. הכסף ישולם ישירות לחברות המגזר הפרטי ולא דרך התנועה.

יותר מ-50,000 מתושבי עזה מועסקים בגופי ממשל. בשל הירידה בהכנסות הממשל, עובדים אלה מקבלים כיום תשלום קבוע של 1,000 שקלים פעם בשלושה חודשים. לפני המלחמה, הם קיבלו 60% משכרם החודשי, שהגיעו לסכום חודשי כולל של 126 מיליון שקלים, בנוסף ל-14 מיליון שקלים בהוצאות תפעול.

המלחמה שחקה קשות את יכולות ממשלת חמאס, בין השאר בשל ירידה חדה בהכנסות ממסים, והדבר היקשה על התשלום לעובדים אפילו בסכומים מוגבלים. זאת על אף שחמאס מצליח בכל זאת להסתגל למצב החדש ולקבל מימון מגביית מיסים באופן שמאפשר לו להתייצב כלכלית בהדרגה.

מחמד דחלאן: המתווך הנסתר

הבכיר לשעבר ברשות הפלסטינית מחמד דחלאן, המקורב לנשיא איחוד האמירויות, מילא תפקיד חשוב בהשגת ההסכם דרך פגישותיו עם גורמים מגורמים שונים, כולל ארצות הברית, ישראל וחמאס.

זמן קצר לפני שהושג ההסכם, דחלאן נפגש עם דוד זיני, ראש שירות הביטחון (שב"כ) הישראלי, ודן עמו בהזדמנויות ובתרחישים אפשריים לפתרון בעזה.

במהלך שלוש השנים האחרונות, דחלאן קיים סדרת פגישות מעמיקות עם מנהיגי חמאס, החל מפגישתו הראשונה עם המנהיג העליון לשעבר איסמעיל הנייה בדוחה, קטאר, בשנת 2024, ואחריה סדרת פגישות בקהיר.

כל הפגישות התמקדו במציאת דרך לסיום המלחמה. דחלאן הבהיר למנהיגי החמאס בכל הפגישות הללו שפתרון סוגיות בני הערובה והנשק הוא האפיק היחיד לסיום המלחמה.

דחלאן וראש המודיעין המצרי חסן רשאד השיגו בסופו של דבר את הסכמתו העקרונית של חמאס לפירוק מנשקו באופן שישמור על "הכבוד הלאומי" של התנועה: להעביר את הנשק לצד פלסטיני, שיטפל בהשמדתו, בין על ידי התכה, קבורתו תחת בטון או שימוש בשיטות אחרות.

ישראל תוכל להשיג שני יעדים

אם ייושם, ההסכם יעניק לישראל שני הישגים עיקריים: **פירוק חמאס מנשק והזזת חמאס מהשלטון.** הוא גם יספק מטרה שלישית ארוכת טווח: **למנוע מהתנועה לשקם ישות צבאית חמושה בעזה.**

בדיונים הפנימיים הפלסטיניים, חמאס מודה כי המאבק המזוין בעזה הגיע בשלב זה לסיומו, ואין אף גורם ברצוה שישיקול לבנות מחדש יכולות צבאיות בעשורים הקרובים.

התפתחויות שונות הן שיכתיבו אם האופציה הצבאית תשוב בטווח הרחוק: או הסכם שלום שיסיים לחלוטין את הסכסוך, או המשך הכיבוש של שטח פלסטיני, שעשוי לדחוף את דור העתיד – וכוחות פוליטיים עתידיים – לשוב למאבק. לחלופין, כוחות פוליטיים שונים עשויים בסופו של דבר להסיק שצורת מאבק לאומית זו אינה יעילה ולהחליפה בצורות התנגדות אחרות, פחות יקרות, במיוחד נוכח מספר האבדות הפלסטיניות העצום וחסר התקדים במלחמה זו, שהגיע לעשרות אלפים.

ישראל דוחה את ההסכם

ממשלת ישראל דחתה את ההסכם, והצהירה שלא תיסוג מאף אזור ברצועה לפני פירוק נשק מלא. מאחורי הקלעים, עם זאת, מתנהל משא ומתן עם ישראל כדי לשכנע אותה לקבל את מה שהצד האמריקאי כבר קיבל: תהליך פירוק נשק שיתנהל בהדרגה, בלא אפשרות שחמאס יחזור בו או יתמרן את המצב, גם בשל נוכחותם של גורמי פיקוח ואימות בשטח. אם חמאס ינסה להערים אליהם, הוא יישא בתוצאות מצד תושבי עזה, שרובם חיים באוהלים, חשופים לחום הקיץ הכבד ולקור וגשמי החורף, וחסרים שירותים הומניטריים בסיסיים ביותר.

ברור לכל כי ראש ממשלת ישראל בנימין נתניהו אינו מעוניין בהסכם שבמסגרתו תצולם נסיגת הצבא הישראלי מעזה במהלך תקופת הבחירות המכרעת, שמתמקדת באחריות לאבדות הכבדות של ישראל במהלך מתקפת חמאס ב-7 באוקטובר.

לכן, המתווכים והמעורבים בתהליך המשא ומתן מכירים בכך שהסיכויים ליישם את ההסכם לפני הבחירות בישראל קלושים. **עם זאת, סיכויים אלו עשויים לגדול משמעותית לאחר הבחירות והקמת הממשלה הבאה.**

הצד האמריקאי

הצד האמריקאי רואה בהסכם הישג היסטורי, כפי שתיאר אותו טראמפ, במיוחד משום שהוא הושג באזור שבו הממשל אינו יכול לרשום לזכותו הצלחות משמעותיות, כגון המלחמה המשותפת עם ישראל נגד איראן. הממשל רואה בהקמת ממשלה חדשה ברצועת עזה, הפועלת תחת פיקוחו והנהגתו, ניסוי הראוי לתשומת לב והשקעה משמעותית. הוא סבור שתהליך זה יכול לסיים את הנוכחות הצבאית של חמאס ושאר הפלגים בעזה ולהקים שם מערכת עירונית, כלכלית, ביטחונית וחינוכית שתשמש מודל לניסויים דומים, אולי בלבנון, תימן ומקומות נוספים.

אתגרים ותרשימים

אתגרים

ההסכם החדש מתמודד עם מספר אתגרים, כולל **האפשרות שממשלת ישראל תתעקש להשאיר את הכוחות הישראליים בעזה** מסיבות שונות, בטענה שחמאס חייב תחילה להתפרק לחלוטין מנשקו.

אתגר נוסף הוא **האפשרות של מחלוקת בין כיסי התנגדות בתוך חמאס ופלגים האחרים** שימרדו ויסרבו למסור את נשקם, למרות שכל הפלגים הסכימו להסכם, במיוחד הג'יהאד האסלאמי, החזית העממית, החזית הדמוקרטית וועדות ההתנגדות העממית.

קיימת גם אפשרות למחלוקות בין הפלגים הללו לממשלת הטכנוקרטים בנוגע לסמכויותיה, **במיוחד סמכות המשטרה החדשה**. המשטרה עלולה לעצור חברי פלגים אלה מסיבות שונות, כגון נשיאת נשק, סכסוכים שבטיים, נקמות אישיות ונושאים נוספים.

אתגר פוטנציאלי נוסף הוא מאבק סמכויות בין הרשות הפלסטינית לבין ממשלת הטכנוקרטים, שמפעילה מנגנון אזרחי ברצועה הכולל אלפי עובדים, במיוחד בתחומי הבריאות, החינוך, התקשורת, השירותים חברתיים ומגזרים נוספים.

גם סוגיית **מועד קיום הבחירות הכלליות למועצה המחוקקת בעזה אינה פתורה**. מועצת השלום עשויה להתנגד לבחירות שכן קיבלה מנדט ממועצת הביטחון של האו"ם לנהל את רצועת עזה במשך שנתיים, תקופה שצפויה להתארך.

קיימת גם **אפשרות לסכסוך בין הפלגים הפלסטיניים לבין ממשלת הטכנוקרטים בנוגע לתוכנית השיקום**, שעדיין אינה ברורה. אחת התוכניות, שהוצגה בזמנו על ידי שליחו וחתנו של טראמפ, ג'ארד קושנר, מייצגת חלקים נרחבים מחופי הרצועה לתיירות בינלאומית, וכוללת שינויים במערכות החינוך, הכלכלה, הפיננסים ואורח החיים של תושבי הרצועה.

הפלגים מסכימים כי יש לדחות את תוכנית קושנר משום שהיא "מהנדסת" מחדש את הקיום הפלסטיני ברצועת עזה – מבחינה חינוכית, כלכלית, אדריכלית ותרבותית – באופן שסותר את אורח החיים הקיים על התרבות השמרנית המכתיבה אותו.

אתגר נוסף העומד בפני יישום מוצלח של התוכנית הוא **מחסור בכספים לשיקום הרצועה, שעלותו מוערכת בעשרות מיליארדי דולרים**, ולתשלום לעובדים. קיים גם חשש מפני התפתחות אי שקט חברתי ופוליטי במידה ועבודות השיקום יתעכבו ו/או עובדי ציבור לשעבר לא יקבלו את הכספים המגיעים להם.

תרחישים

1. **היישום המוצלח של ההסכם הוא תרחיש ריאלי ואופטימי.** בתרחיש זה, הוועדה לניהול עזה תיכנס לשטח במקביל לפריסת כוח הייצוב הבינלאומי (ISF), תקבל את הנשק מחמאס ומהפלגים האחרים, ותפרוס בהדרגה כוחות משטרה ברחבי הרצועה לאחר נסיגה מדורגת של הצבא הישראלי. סיכויי של תרחיש זה טובים בעיקר משום שהוא נתמך על ידי הממשל האמריקאי ולאור הצפי לחילופי שלטון בישראל לאחר הבחירות. יישום תנאי ההסכם - התפרקות חמאס מנשקו, החלפת שלטונו בעזה וסיום כל פעילות של חמאס ושאר הפלגים שמטרתה לשקם תשתית צבאית בעזה – יבטיח אף הוא את סיכויי הצלחתו משום ששיג את מטרות העל של ישראל. תרחיש זה גם יעניק לחמאס תמורה חשובה עבור מסירת נשקו: נסיגה ישראלית מכל רצועת עזה, למעט אזורי חיץ מסוימים לאורך הגבולות, וכן פתרון למצב הכלכלי של עשרות אלפי עובדי במערכות האזרחיות ובמשטרה, שרובם צפויים לזכות בתנאי פרישה מוקדמת.

2. **התרחיש השני, הפחות אופטימי, הוא יישום חלקי של ההסכם,** הכולל פירוק נשק ונסיגה ישראלית, אולם הפסקת שלבי השיקום הבאים בשל מחסור במימון. מצב זה יאפשר לישראל לחדש את פעילותה הצבאית בתואנה של חיסול תאים המנסים לבנות מחדש כוח חמוש ברצועה. בתרחיש זה, **חמאס יוכל לנסות לבנות את עצמו מחדש כתנועה פוליטית מאורגנת עם מנגנון ביטחון חשאי,** בדומה למנגנון שהפעיל במהלך האינתיפאדה הראשונה תחת הכיבוש הישראלי. מנגנון זה ביצע התנקשויות חשאיות בתושבי עזה שהואשמו בשיתוף פעולה עם ישראל, ופעל נגד מתנגדים פוליטיים שהואשמו בקשר לישראל או לגורמים במערב.

3. **בתרחיש השלישי, חמאס ינסה לחקות את פעילותו של חיזבאללה בלבנון באמצעות לחץ מאחורי הקלעים על ממשלת הטכנוקרטים,** במטרה לכפות עליה צעדים הנוגעים לתוכניות הממשל והשיקום ברצועה, פעילות המשטרה החדשה ומהלכי מדיניות נוספים. לשם כך חמאס יוכל להסתמך על כוחו כתנועה מאורגנת עם עשרות אלפי חברים מחויבים המונעים על ידי מניעים אידיאולוגיים.

לסיכום, **גורל ההסכם תלוי ברמת שיתוף הפעולה בין הצדדים ובכוונות השחקנים המרכזיים ליישום ההסכם.** הפרת תנאי ההסכם מצד אחד משלושת השחקנים המרכזיים – ישראל, חמאס או ממשל ארה"ב, יחד עם מועצת השלום וממשלת הטכנוקרטים – תוביל להשעייתו הזמנית או הקבועה ואולי לכישלונו ולקריסתו. הערכות רבות מצביעות על כך שחמאס מעוניין ליישם את ההסכם, למרות ההשפעה המחלישה של מסירת נשקו על התנועה. סקר שנערך לאחרונה על ידי ח'ליל שיקאקי הראה שרוב הפלסטינים תומכים במשא ומתן לקידום פתרון שתי המדינות ומתנגדים להתנגדות צבאית להשגת הזכויות הלאומיות הפלסטיניות. **המטרות העיקריות של חמאס יהיו לסיים את המלחמה, לאפשר לעזה להתאושש, ולהכין את התנועה לתפקיד פוליטי עתידי המבוסס על מורשת משמעותית של הקרבה.**

סביר להניח שגם לצדדים האחרים להסכם יש אינטרס ליישם אותו בהצלחה, שכן הוא יוביל את רצועת עזה וחמאס לשלב חדש המבוסס על פעילות פוליטית וניתוק מוחלט מהמאבק המזוין, מתוך חשש לחזרתה של מלחמה שבה נהרגו יותר מ-73,000 תושבי הרצועה ואשר המיטה חורבן וסבל עז על אזרחים שנותרו חסרי הגנה וביטחון תזונתי.